

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Warszawa, dnia 03.12.2010

BON-II-0700-47-2-HH/10

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Odpowiadając na przesłane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 8 listopada 2010 r., znak: BPS/DSK-043-3088/10, oświadczenie senatorskie Pana Senatora Piotra Kalety w sprawie prośby o poparcie poselskiego projektu nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień:

Zgodnie z uzasadnieniem do nowelizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.) proponowane zmiany mają na celu zapewnić uwzględnienie wyzwań związanych z aktualną sytuacją gospodarczą, stabilizacją finansową systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, spójnością materii ustawowej w tym zakresie a także obowiązkiem dostosowania krajowych regulacji prawnych do zaleceń Komisji Wspólnot Europejskich z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy.

Analiza wykonania planu finansowego za I półrocze roku 2010 potwierdziła długookresowe tendencje w zakresie zmian w strukturze i wielkości wydatków oraz przychodów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Utrzymujący się wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym i chronionym rynku pracy skutkuje z jednej strony rosnącym z miesiąca na miesiąc poziomem wydatkowania środków z art. 26a i 25 a ustawy, z drugiej strony powoduje zmniejszenie przychodów z tytułu wpłat obowiązkowych, co skutkuje stałym zmniejszeniem poziomu finansowania zadań fakultatywnych. W kontekście wstępnie prognozowanych poziomów przychodów i wydatków na rok 2011 konieczne jest dokonanie gruntownych zmian w systemie finansowania zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zaniechanie tego typu działań będzie bowiem skutkowało brakiem możliwości realizacji w przyszłym roku budżetowym nawet zadań o charakterze obligatoryjnym.

Zrównoważenie budżetu PFRON w 2011 r. przy jednoczesnym zapewnieniu finansowania istotnych społecznie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, realizowanych przez samorządy i organizacje pozarządowe oraz wspieranie zakładów pracy chronionej, które ponoszą szczególnie duże dodatkowe koszty z tytułu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, wymaga zwiększenia przychodów o około 580 mln. zł. i ograniczenia wydatków z tytułu dofinansowania do wynagrodzeń do kwoty 2.500 mln. zł. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia jedynie poprzez wprowadzenie proponowanych nowelizacją rozwiązań.

Proponowane zmiany w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń zatrudnionych osób niepełnosprawnych wynikają z faktu, iż w roku 2009 po wprowadzeniu zmian w sposobie wsparcia pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne nastąpił dynamiczny wzrost liczby pracowników niepełnosprawnych, których wynagrodzenia subsydiowane są ze środków PFRON. Zatrudnienie wzrosło z 191.229 etatów osób niepełnosprawnych w grudniu 2008 r. do 231.969 etatów w grudniu 2009 r. Tendencja wzrostowa utrzymuje się również w roku bieżącym. W pierwszym kwartale 2010 r. w Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji przybyło około 6 tys. nowych pracowników. Taki wzrost pociąga za sobą również zwiększone wydatki w tym tytule.

Szacuje się, iż wydatki PFRON na wypłatę dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych mogą wzrosnąć w 2010 r. nawet o ok. 135 mln. zł. w stosunku do planowanych wielkości. Zgodnie z uzasadnieniem do nowelizacji ustawy, przy utrzymaniu obecnej tendencji wzrostowej zatrudnienia, w roku 2011 w Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji będzie ponad 249 tys. etatów osób niepełnosprawnych a tym samym zwiększać się będą wydatki na te cele.

Aby zapewnić stabilność finansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych, nowelizacja wprowadza konieczne zmiany we wskaźnikach

dofinansowania do wynagrodzeń zatrudnionych osób niepełnosprawnych poprzez zmodyfikowanie wskaźników niezbędnych do ustalenia kwoty bazowej dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem rodzaju i stopnia ich niepełnosprawności przy jednoczesnym obniżeniu kwoty wypłacanego dofinansowania.

Dodatkowo nowela przewiduje zaprzestanie finansowania pracowników z uprawnieniami emerytalnymi, posiadających umiarkowany i lekki stopień niepełnosprawności, ze względu na to, iż pracownicy otrzymują już świadczenia emerytalne. Utrzymanie pomocy w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń tej grupy pracowników godziłoby w zasady konkurencyjności na rynku zatrudnienia.

Jak wynika z uzasadnienia do przedmiotowego projektu, w systemie wsparcia pracowników funkcjonują instrumenty skierowane bezpośrednio dla osób starszych, przewidziane m.in. w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy* (Dz.U. 2004 Nr 99 poz. 1001). System oparty jest na szeregu ulg w kosztach zatrudnienia tych osób oraz instrumentach nakierowanych na rozwój pracowników.

Dla osób starszych przewidziane są również działania osłonowe, które niwelują skutki ewentualnego bezrobocia. W tym zakresie podstawowym instrumentem jest możliwość ubiegania się o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego dla osób w wieku 50 lat i więcej po upływie 6 miesięcy od dnia zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy, z zastrzeżeniem konieczności spełnienia warunków do nabycia tego świadczenia, określonych w odrębnych przepisach oraz możliwość wypłacania dla takich osób zasiłku dla bezrobotnych przez okres 12 miesięcy.

Należy również zauważyć, że wzrastające zaangażowanie PFRON w dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zmniejsza jednocześnie możliwość finansowania innych zadań ustawowych, równie istotnych z punktu widzenia potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wygospodarowane w skutek zmian w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych środki, zostaną przeznaczone na realizację przez PFRON programów celowych takich jak „Komputer dla Homera” lub „Student”, umożliwią również wsparcie organizacji pozarządowych wykonujących zadania zlecone PFRON z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia. Ponadto zapewnią możliwość dofinansowania ustawowych zadań realizowanych przez samorządy powiatowe, takich jak: likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się; zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W związku z powyższym, wprowadzenie proponowanych w nowelizacji rozwiązań jest niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań przewidzianych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na poziomie realnego zapotrzebowania z uwzględnieniem wszystkich obszarów wsparcia osób niepełnosprawnych.

Ponadto pragnę Pana Senatora poinformować, iż 29 listopada 2010 r., Prezydent RP Bronisław Komorowski podpisał ustawę z dnia 29 października 2010 r. *o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw*, (Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1475).

Z szacunkiem

z up.

MINISTER

Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU